

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VÝUKOVÝ MODUL VI/2 VYTVÁŘENÍ PODMÍNEK PRO ROZVOJ ZNALOSTÍ, SCHOPNOSTÍ A DOVEDNOSTÍ V OBLASTI FINANČNÍ GRAMOTNOSTI

Téma VI.2.2

Peníze, mzdy, daně a pojistné

12. Daňový systém České republiky

Mgr. Zuzana Válková

DAŇOVÝ SYSTÉM

- ❖ Daň je **zákonem určená platba do státního rozpočtu**
- ❖ Daň je **povinná** (odvádí ji každý, bez rozdílu příjmů)
- ❖ **Nenávratná** (odlišuje se od půjčky, kdy se majetek vrací)
- ❖ **Neúčelová** (nikdo v daný okamžik neví, k čemu bude daň určena)
- ❖ **Neekvivalentní** (plátce zaplatí daň, aniž by měl nárok něco od státu získat)

- ❖ Daně jsou upravovány v těchto zákonech:
 - ✓ zákon o soustavě daní a poplatků
 - ✓ zákon o správě daní a poplatků
 - ✓ zákony o jednotlivých daních

ÚČEL (FUNKCE) DANÍ

Hlavním důvodem odvodu daní je získat prostředky k financování veřejného sektoru (veřejné správy):

- ❖ Armáda
- ❖ Justice
- ❖ Školství
- ❖ Zdravotnictví
- ❖ Kultura
- ❖ Infrastruktura

Daně také slouží k:

- ❖ financování starobních důchodů (největší náklady)
- ❖ vyplácení podpor v nezaměstnanosti, sociálních dávek aj.
- ❖ přerozdělování bohatství

ZÁKLADNÍ DĚLENÍ DANÍ

1) Daně přímé

- a) *Daň z příjmu*
 - fyzických osob
 - právnických osob

- b) *Daně majetkové*
 - z nemovitosti
 - daň dědická, darovací a z převodu nemov.
 - silniční daň

2) Daně nepřímé

- a) *DPH (univerzální daň)*
- b) *Spotřební daň (selektivní daň)*

Pozn.: Jednotlivým daním budou věnovány samostatné prezentace

DANĚ PŘÍMÉ

- ❖ Vztahují se na konkrétní fyzickou nebo právnickou osobu.
- ❖ Zdaňují její příjem nebo majetek.
- ❖ Výše těchto sražených daní závisí tedy na příjmu jednotlivce nebo na majetkové situaci.
- ❖ Máme povinnost podat daňové přiznání a daň v termínu zaplatit.

DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

- ❖ **Ze závislé činnosti** – příjmy ze zaměstnání (mzda, plat), příjmy společníků, členů družstev apod.
- ❖ **Příjmy z podnikání** - osoby samostatně výdělečně činné (výroba, prodej, poskytování služeb)
- ❖ **Příjmy z jiné samostatně výdělečné činnosti** – prodej autorských práv, umělecká produkce.
- ❖ **Funkční požitky** – příjmy vyplácené za výkon veřejné funkce (platy poslanců, ministrů, senátorů, krajských členů apod.).
- ❖ **Příjmy z pronájmu** – odváděn pravidelně (majitelé domů)
- ❖ **Příjmy z kapitálového majetku** - úroky

DAŇ Z PŘÍJMŮ PRÁVNICKÝCH OSOB

- ❖ Poplatníky jsou osoby, které nejsou fyzickými osobami.
- ❖ Patří sem právnické osoby (kromě v.o.s.), které mají na území České republiky sídlo.
- ❖ Předmětem daně z příjmů právnických osob jsou příjmy z veškeré činnosti.
- ❖ Zdaňovacím obdobím se rozumí kalendářní nebo hospodářský rok.
- ❖ Základem pro výpočet daně z příjmu je zjištění zisku (rozdíl mezi výnosy a náklady)

DANĚ MAJETKOVÉ

1. Daň z nemovitosti:

- tvoří ji daň z pozemku a ze staveb
- poplatníkem je vlastník pozemku nebo stavby
- základ daně a sazba daně se liší podle druhu pozemku, stavby, místa, aj.

2. Daň dědická:

- předmětem je zděděný majetek (movitý i nemovitý)
- u zděděného majetku se daň neplatí, je-li dědic v příbuzenském vztahu.
- *Poplatníkem je dědic.*

DANĚ MAJETKOVÉ

3. Daň darovací:

- předmětem je dar
- poplatníkem je příjemce
- při darování do ciziny je poplatníkem dárce

4. Daň z převodu nemovitosti:

- předmětem je prodej nemovitosti
- poplatníkem daně je ve většině případů prodávající

5. Silniční daň:

- předmětem daně jsou motorová vozidla používaná k podnikání, zdaňovací období je 1 rok, platí se kvartálně
- poplatníkem i plátcem je provozovatel vozidla zapsán v TP

DANĚ NEPŘÍMÉ

- ❖ Jsou obsaženy v cenách zboží a služeb (daň ze spotřeby)
- ❖ Tyto daně mají největší podíl na plnění státního rozpočtu
- ❖ Nepřímé daně platíme všichni (odvádět ji však musí prodejci)
- ❖ Daně nepřímé jsou:
 - stabilní a předvídatelné
 - výběr je jednodušší než u přímých daní
 - jsou rovné (pro všechny stejná sazba)
 - jsou skryté v ceně zboží nebo službě

DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY (DPH)

- ❖ Předmětem je: dodání zboží, poskytnutí služby, dovoz zboží aj.
- ❖ Nezáleží na příjmech určité osoby, ale na tom, kolik zboží nebo služeb si koupí (vypočítává se z ceny zboží)
- ❖ Výše těchto daní v ČR od 1. 1. 2013 činí: **základní sazba 21 % a snížená sazba 15 %.**
- ❖ Podnik odvádí daň z hodnoty, o kterou zvýšil svou práci hodnotu určitého výrobku
- ❖ **Daňová povinnost = DPH na výstupu – DPH na vstupu**

SPOTŘEBNÍ DAŇ

- ❖ Předmětem jsou vybrané výrobky – minerální oleje, líh, lihoviny, pivo, víno a tabákové výrobky
- ❖ Spotřební daně slouží jako daně ekologické – znevýhodňují využívání neobnovitelných zdrojů (elektřina, pevná paliva, zemní plyn)
- ❖ Plátcí jsou obvykle výrobci i prodejci. Poplatníky jsou všichni, kdo tyto výrobky kupuje (daň je obsažena v ceně)
- ❖ Základem daně je obvykle množství v naturálních jednotkách (litry, MWh, ks, % alkoholu apod.).

OTÁZKY K OPAKOVÁNÍ

1. Charakterizuj daň. Jaká je? Proč se platí, co se z daní dále financuje?
2. Jaké je základní dělení daní?
3. Na koho se vztahují daně přímé a v čem se platí daně nepřímé?
4. Vyjmenuj daně přímé a daně nepřímé.
5. Jaká je nová sazba DPH?
6. K jakým výrobkům se vztahuje spotřební daň?

POUŽITÁ LITERATURA:

1. Ekonomika pro ekonomická lycea a ostatní SŠ, *P. Klínský, O. Münch*, Fortuna. Praha 2008
2. www.podnikatel.cz
3. www.mfcr.cz

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

DĚKUJI VÁM ZA POZORNOST!!!